«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ´ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς´ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΣΤ´. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουλίου 1936 — Ἀριθ. 1245

ΛΙΘΟΣ ΕΙΣ ΣΦΕΝΔΟΝΗΝ

Λίθος εἰς σφενδόνην εἶνε περίπου ὅ,τι καὶ τὸ φυσίγγιον εἰς τὸ ὅπλον. Μετ᾽ ὀλίγον ὁ λίθος θὰ πεταχθῇ μὲ ὁρμὴν καὶ θὰ πέσῃ μακρὰν ἢ πλησίον διὰ νὰ τραυματίσῃ ἢ καὶ νὰ θανατώσῃ ἐκεῖνον, ποὺ θὰ τὸν δεχθῇ. Χειροτέρα καὶ καταστρεπτικωτέρα χρῆσις τοῦ λίθου δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ. Δὲν θὰ τὸν μεταχειρισθῇς εἰς τὴν οἰκοδομὴν οἴκου ἢ μεγάρου ἢ μνημείου μεγαλοπρεποῦς ἢ ναοῦ ἁγίου. Θὰ τὸν μεταβάλῃς εἰς φονικὸν βλῆμα καὶ διὰ τῆς σφενδόνης θὰ τὸν διευθύνῃς εἰς τὴν ῥάχιν ἢ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου....

Λίθος εἰς σφενδόνην, λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν, γίνεται καὶ ἡ δόξα, ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸν ἄφρονα. «Ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν» (Παροιμ. κς´ 8). Δίδεις εἰς τὸν ἄφρονα, εἰς τὸν ἀσεβῆ καὶ ἀσυνείδητον, δόξαν καὶ ἐπιρροήν, ἀλλὰ στήνεις ἀμέσως καὶ ὅπλον φονικόν, ἕτοιμον μετ᾽ ὀλίγον νὰ ἐνεργήσῃ. Εἶνε σὰν νὰ τοποθετῇς λίθον εἰς σφενδόνην, ὁ ὁποῖος μετ᾽ ὀλίγον θὰ ἐκσφενδονισθῇ, καθόλου δὲ παράδοξον νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς ἰδικῆς σου κεφαλῆς.

Δὲν τὸ ἐννοεῖς; Ἡ δόξα σημαίνει δύναμιν, ἐπιρροήν, ἐξουσίαν, ἀξίωμα. Εἰς ποῖον θὰ δώσῃς τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτήν; Ἐὰν τὴν δώσῃς εἰς ἄνθρωπον ὄχι ἁπλῶς ἄμυαλον, ἀλλ᾽ ἀσυνείδητον καὶ κακόν, θὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ εἰς ὄλεθρον καὶ καταστροφήν. Θὰ μεταχειρισθῇ τὴν ῥάβδον τῆς ἐξουσίας διὰ νὰ κτυπήσῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐννοοῦν νὰ γίνουν ὄργανα τῶν ὀρέξεών του καὶ τῶν ἀνόμων συμφερόντων του. Δὲν θὰ τὴν διευθύνῃ ἐναντίον τῶν κακῶν καὶ τῶν διεφθαρμένων, διότι αὐτοὶ θὰ τὸν περιστοιχίσουν εὐθὺς ἀμέσως, θὰ τὸν κολακεύσουν, θὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας του, θὰ συνδυασθοῦν καὶ θὰ συνταυτισθοῦν πρὸς αὐτόν, ἐπειδὴ εἶνε ἐξ ὁλοκλήρου ὅμοιοί του. Θὰ τὴν διευθύνῃ κατ᾽ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸ πεῖσμά του ἢ εἰς τὰς ἰδιοτελεῖς του βλέψεις, καὶ ὁ ὁποῖος ἐννοεῖ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ καθήκοντος μόνον, οὐχὶ δὲ εἰς τὰς πλαγίας συστάσεις οἱουδήποτε ἰσχυροῦ. Δὲν εἶνε δύσκολον νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ καὶ κατ᾽ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβε πρόνοιαν νὰ τὸν πλησιάσῃ, ἀλλ᾽ ἀπησχολημένος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του δὲν ἐφαντάσθη ποτέ, ὅτι ἐνδέχεται τὰ συμφέροντά του νὰ συγκρουσθοῦν πρὸς τὰς ἀνόμους ἀξιώσεις κάποιου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ μέλος τῆς κλίκας τοῦ ἄφρονος ἐνδόξου....

Τί θὰ ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ μὲ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτό; Πόσον χρήσιμος θὰ ἠμποροῦσε νὰ φανῇ; Ποίας εὐεργεσίας θὰ ἠμποροῦσε νὰ σκορπίσῃ; Ἀλλὰ καὶ ποίαν πρόσθετον καὶ πλεονάζουσαν δόξαν θὰ ἠμποροῦσε νὰ συγκεντρώσῃ, καθιστῶν τὸ ὄνομά του ἀκόμη περισσότερον τιμημένον καὶ ἐπαινετόν;

Ἀληθῶς. Ἐὰν ἐπροστάτευε τὸν ἀδικούμενον καὶ τὸν ἀσθενῆ· ἐὰν συνέτρεχε τὸν μοχθοῦντα διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετήν· ἐὰν ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἀσφάλειαν παντὸς ἐργαζομένου· ἐὰν ἐπάτασσε τὰ στοιχεῖα τὰ ἄτακτα καὶ κακοποιά· ἐάν...., ἀληθινὸς λίθος πολύτιμος, πετράδι ἀτίμητον, ἀδάμας καὶ μαργαρίτης ἀνεκτίμητος θὰ ἐγίνετο ὄχι μόνον δι᾽ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ὅλους ἡ ἐξουσία καὶ ἡ δόξα εἰς τὰς χεῖράς του. Κόσμημα ποὺ θὰ τοῦ προσέθετε μεγαλειτέραν λαμπρότητα. Πλοῦτος τοῦ ὁποίου τὰ ἀγαθὰ θὰ ἀπελάμβανον πολλοί.

Φεῦ! τώρα ἔγινε λίθος εἰς σφενδόνην· ὄργανον φονικόν, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ διευθυνθῇ κατὰ τῶν ἀτάκτων καὶ τῶν πονηρῶν, ἀλλὰ κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν φιλησύχων καὶ ἀγαθῶν.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΕΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

Εἰσαγωγή.

1. Σύνοψις. Εἶνε ἀληθές, ὅτι δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀριθμήσῃ τις ἐπακριβῶς τὰς διαλέκτους, ὅσαι ἀκούονται εἰς τὰ διάφορα τῆς οἰκουμένης σημεῖα καὶ νὰ κατονομάσῃ τὰς φυλὰς καὶ τοὺς λαούς, ὅσοι εἴτε εἰς ἔθνη πεπολιτισμένα συγκεκροτημένοι, εἴτε ὡς νομάδες περιτρέχοντες μέρη ἄγρια καὶ ἀνεξερεύνητα καταπλημμυροῦσι τῆς γῆς τὰς ἠπείρους. Οὐ μόνον δὲ αἱ διάλεκτοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔθιμα καὶ οἱ νόμοι καὶ αἱ ἰδέαι καὶ οἱ πολιτισμοὶ καὶ αἱ θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις παρουσιάζονται διάφοροι καὶ ἐξαλλάσσουσαι παρὰ τοῖς διαφόροις τούτοις λαοῖς. Ἀλλὰ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ δέρ-

ματος καὶ τὸ ἀνάστημα καὶ τῆς κεφαλῆς ἡ διαμόρφωσις καὶ τοῦ τριχώματος ἡ λειότης ποικίλλουσι παρὰ τοῖς διαφόροις κατοίκοις τῆς γῆς.

Παρὰ ταῦτα ἅπας ὁ κόσμος οὗτος τῶν ἀνθρώπων ἔχει κοινοὺς τοὺς προγόνους καὶ φέρει εἰς τὰς ἀρτηρίας αὐτοῦ τὸ αὐτὸ ἀδελφικὸν αἷμα. Πάντες οὗτοι κατάγονται ἐξ ἑνὸς ζεύγους πρωτοπλάστων, διδάσκει ἡ ἁγία Γραφή. Καὶ ἡ διδασκαλία αὕτη συνδέεται ἀναποσπάστως πρὸς θεμελιώδη χριστιανικὰ δόγματα, ὁποῖα τὸ περὶ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ περὶ κοινῆς τῶν πάντων ἀπολυτρώσεως «ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ρωμ. ε΄ 15), ἐκπροσωπήσαντος λόγῳ τῶν στενῶν τούτων δεσμῶν τῆς κοινῆς συγγενείας ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος.

2. Πολυγενισταὶ καὶ μονογενισταί. Τὴν διδασκαλίαν ταύτην τῆς Γραφῆς διημφεσβήτησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους οἱ λεγόμενοι πολυγενισταί, οἵτινες εἰς τὰς διαφόρους ἀνθρωπίνας φυλὰς διέκρινον εἴδη διάφορα ἀνθρώπων. Κατ᾿ αὐτοὺς οἱ διάφοροι τῆς γῆς κάτοικοι δὲν ἀποτελοῦσιν ἓν ζωϊκὸν εἶδος, ὅπως ἐκδέχονται οἱ μονογενισταί, ἀλλ᾿ ἀπαρτίζουσι τόσα εἴδη, ὅσαι ὑπάρχουσι καὶ φυλαί. Ὅπως δὲ ἄλλο εἶνε τὸ εἶδος τοῦ κυνὸς καὶ ἄλλο τὸ τοῦ λύκου καὶ ἄλλο τὸ τοῦ λέοντος καὶ ἕτερον τὸ τῆς τίγρεως, οὕτως καὶ ὁ εἰς ἄλλην φυλὴν ἀνήκων μαῦρος ἀποτελεῖ διάφορον εἶδος ἀπὸ τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν φυλὴν τῶν λευκῶν ἢ εἰς τὰς φυλὰς τῶν κιτρίνων καὶ τῶν ἐρυθροδέρμων. Εἴμεθα λοιπὸν συγγενεῖς, ἀλλ᾿ ὄχι ἀδελφοί. Καταγόμεθα ἐκ γονέων, οἵτινες ὡμοίαζον πρὸς ἀλλήλους ἐν πολλοῖς, ἀλλὰ δὲν προήλθομεν πάντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ πρωτοπλάστου ζεύγους.

3. Ἱστορία τοῦ ζητήματος. Πρῶτος εἰσηγηθεὶς τὴν θεωρίαν ταύτην ὑπῆρξεν ὁ διαμαρτυρόμενος La Peyrère, ὅστις βραδύτερον προσῆλθεν εἰς τὸν Καθολικισμόν. Οὗτος διὰ τοῦ κατὰ τὸ 1655 ἐκδοθέντος συγγράμματος αὐτοῦ Systema theologicum ex Praeadamitarum hypothesi ὑπεστήριξε κατὰ παρερμηνείαν τῆς Γραφῆς τὴν ὑπόθεσιν τῶν Προαδαμιτῶν ἢ τοῦ Προαδαμισμοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλος ὑπῆρξεν ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν δημιουργηθεὶς ἄνθρωπος, καὶ ἄλλος ὁ μετέπειτα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πλασθεὶς Ἀδάμ. Τὸ πρῶτον ζεῦγος ἐπλάσθη εὐθὺς ὡς ἐπερατώθη ἡ δημιουργία τῶν ζώων καὶ ἐξ αὐτοῦ προῆλθον οἱ Προαδαμῖται. Ἀκολούθως ἐπλάσθη καὶ δεύτερον ζεῦγος ἀνθρώπων, ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα, καὶ ἐξ αὐτοῦ προῆλθον οἱ Ἀδαμῖται, ἐκ τῶν ὁποίων κατάγονται καὶ οἱ Ἰουδαῖοι. Ἀλλ᾿ ἡ ὑπόθεσις αὕτη μὴ θεωρηθεῖσα ὡς ἀξία σοβαρᾶς προσοχῆς ὑπὸ τῶν συγχρόνων καὶ μὴ ἑλκύσασα οὐδένα ὀπαδὸν κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ἐγκατελείφθη ἐν τέλει καὶ ὑπ᾿ αὐτοῦ τοῦ εἰσηγητοῦ της.

Κατὰ τὸν ἑπόμενον αἰῶνα ὁ Βολταῖρος ἀγόμενος μᾶλλον ὑπὸ τῆς προκαταλήψεως τοῦ νὰ ἀποδείξῃ τὴν Γραφὴν σφάλλουσαν διεκήρυττεν, ὅτι «δὲν εἶνε ἐπιτετραμμένον παρὰ μόνον εἰς τυφλὸν νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τοῦ ὅτι οἱ Λευκοί, οἱ Μαῦροι, οἱ Ἀλβῖνοι, οἱ Ὀττεντότοι, οἱ Λάπωνες, οἱ Κινέζοι, οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε εἴδη ἐξ ὁλοκλήρου διάφορα» (1).

Ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος ἐν τούτοις ἤρξαντο ἀναφαινόμενοι καὶ πολυγενισταὶ ἐπιστήμονες, οἵτινες ὑπεστήριζον τὴν ἐκ διαφόρων ἀρχεγόνων ζευγῶν προέλευσιν τῶν διαφόρων φυλῶν, αἵτινες κατ᾿ αὐτοὺς ἀποτελοῦσιν οὐχὶ ποικιλίας ἑνιαίου τινὸς καὶ μοναδικοῦ εἴδους, ἀλλὰ διάφορα εἴδη συγγενῆ, μὴ ἔχοντα τὸν αὐτὸν κοινὸν πρόγονον. Μεταξὺ τῶν πολυγενιστῶν τούτων καταλέγονται οἱ Virey, Desmoulins, Bory de Saint—Vincent, Gerdy, πάντες ἐκ Γαλλίας προερχόμενοι, καὶ οἱ ἐξ Ἀμερικῆς Morton, Nott καὶ Gliddon. Πολυπληθέστεροι ἐν τούτοις καὶ διασημότεροι παρουσιάζονται οἱ μονογενισταί, οἵτινες ἔχονται τῆς κοινῆς καταγωγῆς πασῶν τῶν ἐπὶ μέρους φυλῶν ὑποστηρίζοντες τὴν ἑνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους. Μεταξὺ αὐτῶν διακρίνονται οἱ Blumenbach, Pritchard, Linnée, Buffon, Lamarck, Cuvier, Van Baer, Burdach, οἱ δύο Geoffroy—Saint—Hilaire (Στέφανος καὶ Ἰσίδωρος), Blainville, Hugh Miller, de Serres, Flourens, de Quatrefages, Milne—Edwards, Lyell, Haxley καὶ Humboldt.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Ο ΘΕΟΣ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΩΫΣΗΝ

Πολὺ πρωῒ τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Μωϋσῆς ἀνέβηκεν εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἀμέσως ὁ Θεὸς ἐκτελεῖ τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε δώσει. Δηλαδὴ φανερώνει ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν τὴν δόξαν Του μὲ κάποιον τρόπον ἐξαιρετικώτερον καὶ αἰσθητότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φοράν. Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτὰς τὰς λέξεις τῆς ἁγίας Γραφῆς, «παρῆλθε Κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσε, Κύριος ὁ Θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός, καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν καὶ ἔλεος εἰς χιλιάδας....» (Ἐξόδ. λδ΄ 6). Ἐπέρασεν ὁ Κύριος ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν καὶ διὰ νὰ τὸν βεβαιώσῃ, ὅτι ἡ ἔκτακτος ἐκείνη ὀπτασία, τὴν ὁποίαν ἔβλεπεν, ἦτο αὐτὴ ἡ παρουσία καὶ ἀποκάλυψις τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, ὠνόμασε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Κύριος τὸν ἑαυτόν Του καὶ εἶπε· Κύριος ὁ Θεὸς εἶνε οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων....

Πρέπει νὰ προσέξωμεν, ἀδελφέ μου, ἕνα ἕνα τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἐπίθετα αὐτά, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος ἀποδίδει εἰς τὸν ἑαυτόν Του, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα καθορίζει τὰς θείας καὶ ὑπερόχους ἰδιότητάς Του. Καὶ πρῶτα πρῶτα ὀνομάζει τὸν ἑαυτόν Του Κύριον. Καὶ φανερώνει μὲ τὸ ὄνομά Του αὐτὸ τὴν ἀπεριόριστον ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς ὅλα τὰ κτίσματά Του καὶ εἰς ὅλην τὴν δημιουργίαν Του. Εἶνε Κύριος. Κύριος ἀπόλυτος, ὅπως δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ κανένας ἄλλος. Γιατὶ μόνος Αὐτὸς δὲν ἔχει ἄλλον κανένα ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι Του, ἐπειδὴ μόνος Αὐτὸς ὑπάρχει ἀπὸ τὸν Ἑαυτόν Του, καὶ δὲν χρεωστεῖ σὲ κανέναν ἄλλον τὴν ὕπαρξίν Του καὶ τὸ εἶναί Του. Καὶ μόνος Αὐτὸς εὑρίσκεται ἀποπάνω ἀπὸ ὅλους καὶ ἀπὸ ὅλα, αὐθέντης καὶ δεσπότης ποὺ ὁρίζει

(1) Voltaire, Essai sur les moeurs, Introduction p. 11. Ὁ Βολταῖρος χρησιμοποιεῖ τὸν ὅρον race (=φυλή), εἰς τὴν ἔννοιαν ὅμως εἰς τὴν ὁποίαν οἱ μεταγενέστεροι ἐχρησιμοποίησαν τὸν ὅρον espèce (=εἶδος).

κάθε τι, γιατί κάθε τι ἔγινεν ἀπὸ Αὐτὸν καὶ ὑπάρχει, γιατί Αὐτὸς τοῦ ἔδωκεν ὕπαρξιν.

Μπορεῖ βέβαια νὰ ὀνομάζωνται καὶ οἱ ἄνθρωποι κύριοι. Ἀλλὰ πρόκειται περὶ τίτλου τιμητικοῦ, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἔχει γι' αὐτοὺς τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὸν Θεόν. Ἀκόμη καὶ ὅταν λέγωνται κύριοι ἐν σχέσει μὲ κτήματα καὶ μὲ πράγματα καὶ μὲ ζῷα, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησαν μὲ τὸν κόπον τους καὶ μὲ τὸν ἱδρῶτά τους καὶ δι' αὐτὸ τοὺς ἀναγνωρίζονται καὶ ἀπὸ τὸν νόμον ὡς ἰδικά τους. Λέγομεν ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι τὸ ἄλογον ἢ τὸ πρόβατον αὐτὸ εἶνε ἰδικόν μου. Εἶμαι λοιπὸν κύριός του. Μὰ ἀλλοιῶς εἶμαι ἐγὼ κύριός του καὶ ἀλλοιῶς εἶνε κύριός του ὁ Θεός. Ἐγὼ τὸ ὁρίζω, γιατί τὸ ἀγόρασα. Δὲν ἔχω ὅμως τὴν δύναμιν νὰ τὸ φτιάσω καὶ νὰ τοῦ δώσω ζωήν. Λέγομαι λοιπὸν κύριός του ὑπὸ περιωρισμένην ἔννοιαν. Ὁ Θεὸς ὅμως τὸ ὁρίζει, γιατί Αὐτὸς τὸ ἐδημιούργησε. Καὶ ἂν ὑπάρχῃ τὸ ἄλογον ἢ τὸ πρόβατον ἢ καὶ οἱονδήποτε κτῆμα ἄψυχον, ὑπάρχουν, γιατί ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωκεν ὕπαρξιν. Καὶ ἐὰν δὲν τοὺς ἔδιδεν ὕπαρξιν ὁ Θεός, ὡρισμένως δὲν θὰ ὑπῆρχαν. Καὶ ἀσφαλῶς τότε οὔτε ἡμεῖς θὰ τὰ εἴχαμεν, γιὰ νὰ λεγώμεθα κύριοί τους.

Ἀφοῦ ἔτσι ὁ Θεὸς μὲ τὴν πρώτην ὀνομασίαν παρουσιάζει τὴν κυριαρχίαν καὶ ἐξουσίαν, ποὺ ἔχει εἰς ὅλην τὴν κτίσιν, ἔρχεται ὕστερα μὲ μίαν σειρὰν ἄλλων ὀνομάτων, ποὺ θέτει τὸ ἕνα κοντὰ εἰς τὸ ἄλλο, νὰ φανερώσῃ καὶ τί Κύριος εἶνε. Ὄχι· δὲν εἶνε δεσπότης καὶ ἀφέντης σκληρὸς καὶ ἄδικος. Δὲν εἶνε κύριος, ποὺ βασανίζει καὶ κακομεταχειρίζεται ἐκεῖνα, ποὺ τοῦ ἀνήκουν, δείχνοντας εἰς αὐτὰ ἐγωϊσμὸν καὶ ἰδιοτροπίας καὶ καπρίτσια, τὰ ὁποῖα συνήθως ἐκδηλώνουν οἱ ἄνθρωποι δεσπόται. Τέτοιαις κακίαις καὶ ἐλαττώματα δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εἶνε Κύριος ἀγαθός. Καὶ δείχνει τὴν καλωσύνην Του καὶ τὴν ἀγαθότητά Του εἰς ὅλα τὰ πλάσματά Του, ἀκόμη καὶ εἰς ἐκεῖνα, ποὺ παρεκτρέπονται, ὅπως εἶνε οἱ ἄνθρωποι οἱ ἁμαρτωλοί.

Πραγματικῶς. Ὀνομάζεται ὁ Θεὸς εἰς τὴν σειρὰν «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

26. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

Ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰωάννης λέγων· Βαπτίζω διότι ἦλθεν ὁ Μεσίας. Ἐγὼ βαπτίζω μὲ νερόν. Μεταξύ σας δὲ στέκει ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν 'ξεύρετε.

Ἐγὼ βαπτίζω. *Ποία ἡ σχέσις τῆς ἀπαντήσεως ταύτης πρὸς τὸ τεθὲν ἐρώτημα; Ἐννοοῦμεν αὐτήν, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι μολονότι οἱ λόγοι οὗτοι παρουσιάζονται ἐν πολλοῖς οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς παρὰ τοῖς συνοπτικοῖς (Μάρκ. α' 7, Ματθ. γ' 11, Λουκ. γ' 16) κατὰ τὸν πρὸ τῆς βαπτίσεως τοῦ Ἰησοῦ χρόνον λεχθέντας ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, δὲν ἐπαναλαμβάνονται ἤδη, μετὰ τὴν βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ ἐξαρθῇ κυρίως τὸ βάπτισμα τοῦ Μεσίου ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, ὡς γίνεται τοῦτο παρὰ τοῖς συνοπτικοῖς, ἀλλὰ διὰ νὰ τονισθῇ κυρίως ἡ σοβαρότης τῆς περιστάσεως καὶ τῶν καιρῶν. Εἶνε ὡς νὰ τοὺς ἔλεγεν: Ἔφθασαν οἱ Μεσιανικοὶ χρόνοι· ὁ Μεσίας ἤδη ἦλθε καὶ εἶνε μεταξύ σας. Δι' αὐτὸ λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὡς πρόδρομός του ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ βαπτίζω. Ὅτι δὲ ἡ ἀντίθεσις ἐνταῦθα δὲν εἶνε κυρίως μεταξὺ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰησοῦ, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι οὐδὲ κἂν ἀναφέρει ὁ Ἰωάννης ἐνταῦθα τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ παρεχόμενον βάπτισμα. Ἡ ἀντίθεσις εἶνε μεταξὺ τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ Μεσίου. Ἐγὼ εἶμαι ὁ μικρότερος. Ἀλλὰ μεταξύ σας εὑρίσκεται ὁ Μεσίας, ὅστις εἶνε ὁ ἰσχυρότερος.*

μέσος δὲ ὑμῶν. *Τινὲς κώδικες, ἐν οἷς καὶ ὁ Σιναϊτικὸς καὶ ὁ Βατικανός, παραλείπουσι τὸ **δέ**. Ἀπὸ τοῦ **μέσος** ἀρχίζει νέα πρότασις, εἶνε δὲ σύμφωνον πρὸς τὸ ὕφος τοῦ Ἰωάννου νὰ παρατίθενται αἱ προτάσεις ἄνευ συνδέσμου τινός. **Μέσος ὑμῶν**=ἐν μέσῳ ὑμῶν. Ὁ Ἰωάννης δὲν συνειθίζει τὸ ἐν μέσῳ ὑμῶν. Πρβλ. καὶ ιθ' 18. «Τοῦτο εἶπεν, ὅτι εἰκὸς ἦν αὐτὸν καὶ ἀναμεμίχθαι τῷ λαῷ ὡς ἕνα τῶν πολλῶν» (Χρυσ.).*

ἕστηκεν. *Ὁ Βατικανὸς καὶ ἄλλοι τινὲς ἔχουν τὴν γραφὴν **στήκει**, ἥτις προτιμᾶται ὑπό τινων ὡς προσδίδουσα ζωηρότητα δραματικὴν εἰς τὸν λόγον(=τώρα θὰ στέκεται).*

ὃν ὑμεῖς. *Ἀντιθέτει τοὺς ἀκροατάς του, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦσι νὰ ἀγνοῶσι τὸν Μεσίαν, πρὸς ἑαυτόν, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ἤδη καλῶς τοῦτον. Ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ταύτης δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν, ὅτι εἶχεν ἤδη συντελεσθῇ ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ, καθ' ἣν ὁ Ἰωάννης ἐγνώρισε τὸν Μεσίαν καὶ εἶδεν αὐτὸν μαρτυρούμενον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.*

οὐκ οἴδατε. *Τὸ οἶδα «ἐνταῦθα γνῶσίν φησι τὴν ἀκριβῆ. οἷον τίς ἐστι καὶ πόθεν» (Χρυσ.). Μολονότι δὲν εἶνε εὔκολον νὰ διακρίνῃ τις μεταξὺ τῆς ἐννοίας τοῦ εἰδέναι καὶ τοῦ γινώσκειν, ἐν τούτοις συνήθως τὸ μὲν οἶδα ἐκλαμβάνεται ὡς σημαῖνον πλήρη καὶ τελείαν γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου, τὸ δὲ γινώσκω ὡς σημαῖνον σχετικὴν καὶ βαθμιαίως ἀποκτωμένην καὶ τελειοποιουμένην γνῶσιν. Πλὴν ὅμως ἀμφότερα τὰ ῥήματα χρησιμοποιοῦνται ἐν τῷ τετάρτῳ εὐαγγελίῳ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ περὶ τῆς γνώσεως, ἣν ἔχει διὰ τὸν Πατέρα (ι' 15, ιζ' 25, ζ' 29, η' 55), καθὼς τὸ γινώσκω χρησιμοποιεῖται καὶ περὶ τοῦ Πατρὸς ὡς γινώσκοντος τὸν Υἱὸν (ι' 15) κ.λ.π.*

27. Αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος, ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.

Αὐτὸς εἶνε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔρχεται ὕστερον ἀπὸ ἐμέ, ὁ ὁποῖος ἔλαβε θέσιν καὶ ἀξίωμα ἐμπρὸς ἀπὸ ἐμέ, τοῦ ὁποίου ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος γιὰ νὰ λύσω τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματός του.

Αὐτός ἐστι. *Παραλείπεται μεταξὺ ἄλλων καὶ ἀπὸ τοὺς Σιναϊτικοὺς καὶ Βατικανοὺς κώδικας, ὡσαύτως καὶ τὸ «ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονε» (=οὐκ οἴδατε, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμί....)*

οὐκ εἰμὶ ἄξιος, ἵνα λύσω.... *«Τουτέστιν, οὐχ ἁπλῶς ἔμπροσθεν γέγονεν, ἀλλ' οὕτως, ὡς ἐμὲ μηδὲ ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν τούτου διακόνων ἀριθμηθῆναι ἄξιον εἶναι· τὸ γὰρ ὑπόδημα λῦσαι τῆς ἐσχάτης διακονίας ἐστὶ πρᾶγμα» (Χρυσ.). Τὸ καθῆκον τοῦτο ἦτο καθῆκον τῶν δούλων.*

οὗ ἐγὼ.... λύσω αὐτοῦ. *Τὸ οὗ καὶ αὐτοῦ ἀποτελοῦσι πλεονασμὸν κατ' ἀπομίμησιν τῆς καθ' ἑβραίους συντάξεως.*

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ (*)

Ἡ ἔνδοξος μεταβολή. 3) «Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία δραστηρία εἰσαγωγὴ καὶ ἐξαγωγὴ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ κορμοῦ καὶ κεφαλῆς. Στασιμότης τοῦ αἵματος εἰς ἕνα μέλος ἢ ὄργανον τοῦ σώματος σημαίνει κατάπτωσιν δυνάμεως. Καὶ ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀσθένεια καὶ δυστύχημα. Δὲν δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν ἐπὶ μακρὸν ὑγιῆ πνευματικὴν κατάστασιν, ἐὰν μόνον εἰσάγωμεν, λαμβάνωμεν, χωρὶς νὰ ἐξάγωμεν, νὰ μεταδίδωμεν. Δυνάμεθα δὲ νὰ ἐξάγωμεν διὰ τῆς ἐπιρροῆς μας καὶ τοῦ παραδείγματός μας, καθὼς ἐπίσης διὰ λόγων καὶ ὡρισμένων ἔργων μας. Πρέπει πάντως νὰ ὑπάρχῃ ἐξαγωγή, ἐὰν θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν δρᾶσιν ἐν τῇ ποικιλίᾳ.

4) »Ἓν ἀπὸ τὰ κυριώτερα διδάγματα, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ ἀντλήσωμεν ἀπὸ τὸ σῶμα εἶναι, ὅτι ἕκαστον μέλος ἢ ὄργανον αὐτοῦ δὲν ζῇ ἀφ' ἑαυτοῦ του ἢ διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ζῇ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἄλλα μέλη. Τὸ μάθημα τοῦτο εἶναι φανερὸν εὐθὺς ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ζωῆς μας. Ὀλίγαι ἀπὸ τὰς κινήσεις τοῦ βρέφους ἔχουν σκοπὸν καὶ εἰς ἐλάχιστον βαθμὸν τὸ βρέφος τὰς ρυθμίζει. Ὅσον ὅμως τὸ παιδὶ αὐξάνει, ἀποκτᾷ βαθμιαίως συνηθείας καὶ ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι συνεπάγονται τὴν συνεργασίαν διαφόρων μελῶν τοῦ σώματός του. Τὸ βάδισμα δὲν κατορθώνεται εὐκόλως. Ἡ ὁμιλία μὲ νόημα, εἶναι ἐξ ἴσου δύσκολος, καὶ δὲν ἀποκτᾶται πάντοτε, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν μεταγενεστέραν ζωήν. Σχεδὸν ὅλαι αἱ χρήσιμοι καὶ ὡραῖαι λειτουργίαι τοῦ σώματος ἀπαιτοῦν μακρὰν ἄσκησιν διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἐμπειρίαν καὶ ἐπίδοσιν. Τὰ παιγνίδια (sports) καὶ τὰς διασκεδάσεις μας δυσκόλως τὰς ἐπιτυγχάνομεν εἰς τὰς ἀρχάς, ἕως ὅτου ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα δι' αὐτὰς μέλη τοῦ σώματός μας ἀποκτήσουν ἀποτελεσματικὴν μεταξύ των συνεργασίαν. Ἡ πανεπιστημιακὴ ζωὴ εἶναι καὶ αὐτὴ ἓν ἐκ τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων διδασκόμεθα τὴν ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων δρᾶσιν καὶ ἐνέργειαν. Ἔρχονται σπουδασταὶ προκατειλημμένοι περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ γίνωνται τὰ πράγματα, διότι βασίζονται εἰς τὴν πεῖραν τῶν σχολικῶν των χρόνων. Ἀλλὰ γρήγορα ἀναγκάζονται νὰ ἐννοήσουν ἐξ ἄλλων πηγῶν, ὅτι ἄλλοι ἐξ ἴσου πρὸς αὐτοὺς ἱκανοὶ βλέπουν τὰ πράγματα μὲ ἄλλην προοπτικὴν καὶ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι τρόποι ἐνεργείας ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν μας. Βαθμιαίως ἀποκόπτομεν καὶ ἀπορρίπτομεν τὰς προεξοχάς, λειαίνομεν τὰς ἐπιφανείας διὰ τῆς ἀμοιβαίας προστριβῆς, καὶ τοιουτοτρόπως αἱ δυνάμεις μας πρὸς σκέψιν αὐξάνουν. Ὅταν ὑποτασσώμεθα ἡσύχως εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτήν, οἱ χαρακτῆρές μας εὐρύνονται καὶ βελτιώνονται. Τοιουτοτρόπως, ἐὰν εἴμεθα φρόνιμοι ἄνθρωποι, ἀρχίζομεν νὰ βλέπωμεν καλὰ πράγματα εἰς ἀνθρώπους μετὰ τῶν ὁποίων ἡμεῖς δὲν συμφωνοῦμεν πλήρως· ἀρχίζομεν νὰ ἐπιθυμοῦμεν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, νὰ συνεργασθῶμεν μαζῇ των, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως ὑψωθῇ ἡ σημαία τοῦ Ὑψίστου. Μὲ τὸν καιρὸν μανθάνομεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου ρητοῦ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου.

»Εἰς τὰ οὐσιώδη ἑνότης.
»Εἰς τὰ ἀδιάφορα ἐλευθερία
»Εἰς ὅλα ἀγάπη.

Γ'. »Τοῦτο μὲ φέρει εἰς τὸ τελευταῖον σημεῖον, τὸ ὁποῖον θέλω νὰ ἀναφέρω ἐν σχέσει μὲ τὸν συμβολισμὸν τοῦ σώματος—ἤτοι τὸν τελικὸν ἐν συνόλῳ προορισμόν του. Καὶ ἐδῶ πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Εἰς αὐτὴν μᾶς λέγει ὅτι ἡ ποικιλία ἐν τῇ ἑνότητι, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ διὰ μέσου τῶν διαφόρων βαθμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, σκοπὸν ἔχει τὴν «οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (4. 13).

»Ἡ τελειοποίησις τοῦ ἀνθρώπου, ἰδοὺ ὁ τελικὸς σκοπός. Ἀγόμεθα δὲ καὶ πάλιν ἐδῶ εἰς τὴν λέξιν ἐκείνην «καταρτίζειν», τὴν ὁποίαν ἀνεφέραμεν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μελέτης. Ὁ τελειοποιημένος ἄνθρωπος ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ κατηρτισμένον ἢ τέλειον σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ὅ,τι ἦτο Ἐκεῖνος, τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἠμποροῦμεν νὰ περιμένωμεν νὰ γίνωμεν, διότι ὅταν θὰ Τὸν ἴδωμεν, θὰ εἴμεθα ὅμοιοι πρὸς Αὐτόν (Α' Ἰωάννου 3, 2). Καὶ ἡ Ἐκκλησία Του, κτιζομένη ἀπὸ ζῶντας λίθους λαξευμένους καὶ σχηματισμένους κατὰ τὸ σχέδιόν Του, θὰ εἶναι «συντετελεσμένη ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι ἣ ἔταξεν ἐπ' αὐτήν» (Ἰεζεκιὴλ 16. 14). Δὲν θὰ εἶναι πλέον ἡ τελειοποίησις ὅπως ἡ τοῦ μὴ ἀνεπτυγμένου βρέφους ἢ τοῦ βαλανιδίου, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος θὰ φθάσῃ εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν καὶ ἰσχύν· τὸ βαλανίδιον θὰ ἔχῃ μεταβληθῇ εἰς τελείαν δρῦν, ἡ ὁποία ἀντέστη εἰς τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν σφοδρότητα πολλῶν καταιγίδων· ὁ πολύτιμος λίθος θὰ ἔχῃ καθαρισθῇ, θὰ ἔχῃ πελεκηθῇ, θὰ ἔχῃ στιλβωθῇ, οὕτως ὥστε ἀπὸ πᾶσαν ἕδραν του ἡ δόξα τοῦ Κυρίου θὰ ἀντανακλᾶται. Τὸ ἀσθενές, τὸ συρόμενον βρέφος, θὰ ἔχῃ μετατραπῇ εἰς τὸν κατακτητήν, ποὺ ἐθριάμβευσε «διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας Αὐτοῦ» (Ἀποκ. 12. 11). Ὅλα τὰ ρήγματα καὶ αἱ πληγαί, αἱ προξενηθεῖσαι ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, θὰ ἔχουν ἰατρευθῇ, ἡ ἀρρωστία θὰ ἔχῃ ἐκδιωχθῇ, καὶ οἱ νικηταὶ θὰ ἵστανται ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου περιβεβλημένοι στολὰς λευκὰς καὶ ἔχοντες φοίνικας ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν (Αὐτόθι 7. 9).

Εἴθε ὁ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ προσκαλεσάμενος ἡμᾶς εἰς τὴν αἰωνίαν Αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, νὰ μᾶς καταστήσῃ ὅλους οὕτω τελείους, νὰ μᾶς στερεώσῃ, νὰ μᾶς ἐνδυναμώσῃ καὶ νὰ μᾶς ἀποκαταστήσῃ. Εἰς αὐτὸν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν».

(*) Συνέχεια καὶ τέλος τοῦ προεδρικοῦ λόγου τοῦ ἄγγλου Albert C. Carless, καθηγητοῦ τῆς Ἰατρικῆς, ἑταίρου τῆς βασιλικῆς χειρουργικῆς Ἑταιρίας κλπ.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ"

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΙΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ς΄. Ρωμ. ιβ΄ 6—14).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 478.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ς΄. Ματθ. θ΄ 1—8).

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 28.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Χαρὰν μεγάλην ἔπρεπε νὰ δοκιμάσουν οἱ Γραμματεῖς τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Παραλυτικόν: «Θάρσει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» Πρώτην φορὰν ἠκούσθησαν οἱ λόγοι αὐτοί. Διότι κανεὶς προφήτης δὲν συνεχώρησεν ἁμαρτίας. Μόνον ὁ Κύριος παρουσιάζεται μὲ τὴν ἐξουσίαν αὐτήν. Καὶ ἦσαν οἱ λόγοι αὐτοὶ χαρᾶς εὐαγγέλια. Χαρᾶς εὐαγγέλια διὰ τὸν Παραλυτικόν. Χαρᾶς εὐαγγέλια δι᾿ ὅλους τοὺς ἁμαρτωλούς. Χαρᾶς εὐαγγέλια καὶ διὰ τοὺς Γραμματεῖς. Διότι μήπως δὲν ἦσαν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί; Καὶ μήπως δι᾿ αὐτὸ δὲν εἶχαν ἀνάγκην τοῦ ἐλέους καὶ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ πανοικτίρμονος Θεοῦ; Ἰδοὺ τώρα, ὁ Ἰησοῦς ἐκδηλώνει ἄφατον ἀγάπην καὶ συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλούς. Αὐτὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας. Αὐτὸς θεραπεύει τὰς ψυχάς. Τί ἔπρεπε νὰ κάμουν καὶ αὐτοί; Νὰ προσπέσουν εἰς τοὺς πόδας Του καὶ νὰ ζητήσουν καὶ αὐτοὶ μὲ συντριβὴν καὶ ταπείνωσιν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν των. Ἀλλά, φεῦ! Οἱ Γραμματεῖς, ἀντὶ νὰ ἀναγνωρίσουν εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς τὴν ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐκλαμβάνουν τούτους ὡς βλασφημίαν φοβεράν. Τί; Συγχωρεῖ ἁμαρτίας ὁ Ἰησοῦς; Ἀλλὰ αὐτὸ εἶνε βλασφημία. «Οὗτος βλασφημεῖ»! Τί τοὺς ἔκαμε νὰ συλλάβουν αὐτὴν τὴν ἄδικον ὑπόνοιαν κατὰ τοῦ Κυρίου; Τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ ἐμπάθεια καὶ ἡ κακία τῶν ψυχῶν των. Τοῦτο ὅμως εἶνε ἄξιον προσοχῆς, ὅτι αὐτὰ «εἶπον ἐν ἑαυτοῖς». Τὰ ἐσκέπτοντο μόνον. Δὲν τὰ εἶπον φανερά, διὰ νὰ τὰ ἀκούσουν ὅλοι. Δὲν τὰ ἐξεστόμισαν. Δὲν ἐφανέρωσαν τοὺς λογισμούς των. Διατί ἄρά γε; Ἀσφαλῶς διότι ἐφοβοῦντο τὸν ἔλεγχον τοῦ Χριστοῦ. Ἐφοβοῦντο τὴν ἐντροπὴν καὶ καταισχύνην ποὺ θὰ ἐδοκίμαζον ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Κρύπτουν λοιπὸν τὰς πονηρὰς σκέψεις των διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν ἐξευτελισμόν. Αὐτὸ ὅμως ποὺ ἐφοβοῦντο, τὸ ἔπαθαν. Ἐκρύπτοντο ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἰμποροῦν νὰ γνωρίζουν τί συμβαίνει εἰς τὰς καρδίας τῶν ἄλλων. Πῶς ὅμως νὰ κρυβοῦν καὶ ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ; Ὁ Κύριος τοὺς ἐφανέρωσεν. «Ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμῆσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;» Διατί εἶσθε τόσον πονηροί; Διατί ἔχετε τόσην κακίαν μέσα εἰς τὰς ψυχάς σας; Σκεφθῆτε τώρα τί ψίθυρος ἠκούσθη ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ εἰς βάρος τῶν Γραμματέων. Ἀναλογισθῆτε πόσην καταισχύνην ἐδοκίμασαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀπὸ τὰ ἀποκαλυπτήρια ποὺ τοὺς ἔκαμεν ὁ Κύριος.

Κάτι παρόμοιον θὰ γίνῃ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Κυρίου παρουσίαν. Ὁ δίκαιος Κριτὴς θὰ φανερώσῃ τότε τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων. Τὰ κρυπτὰ ἔργα, τὰ κρυπτὰ λόγια, τοὺς κρυπτοὺς λογισμούς, ὅλα τὰ κρυπτά. Διότι ὁ Κύριος εἶνε παντεπόπτης. Τὰ βλέπει ὅλα. Καὶ τὰ γνωρίζει ὅλα. Καὶ τὰ παρακολουθεῖ ὅλα. Καὶ αὐτὰ ποὺ διαπράττομεν ἡμεῖς εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, ἐκεῖνα ποὺ κρύπτομεν εἰς τὰ βάθη τοῦ νοῦ μας, ὅσα δὲν εἶδαν οὔτε οἱ ἄνθρωποι, οὔτε οἱ ἄγγελοι, τὰ εἶδεν ὁ μέγας Ἐκείνου ὀφθαλμός, τὰ κατέγραψεν ἡ χείρ Του. Αὐτὰ τὰ ἔργα, τοὺς λόγους, τὰς σκέψεις, τὰς ἐνθυμήσεις, θὰ τὰ ἀποκαλύψῃ ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν φοβερὰν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, ὅπως ἀκριβῶς ἀπεκάλυψε τώρα καὶ τὰς ἐνθυμήσεις τῶν Γραμματέων. Ποῖος ἔπαινος καὶ ποία δόξα, ἐὰν τὰ ἔργα καὶ οἱ λόγοι καὶ αἱ σκέψεις εἶνε ἔργα καὶ λόγοι ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος! Ἐὰν ὅμως εἶνε πονηρά, ὅπως ἦσαν τῶν Γραμματέων; Ποία καταισχύνη! Ποῖος ἐξευτελισμός! Ποία καταδίκη! Ἐξευτελισμὸς καὶ καταισχύνη ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἐδοκίμασαν οἱ Γραμματεῖς. Διότι ἡ ἀποκάλυψις δὲν θὰ γίνῃ ἐμπρὸς εἰς ὀλίγους ἀνθρώπους. Θὰ ἀποκαλύψῃ ὁ Κύριος τὰ πονηρὰ καὶ ἁμαρτωλὰ τῶν ἀνθρώπων ἔργα ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου. Θὰ τὰ ἀκούσουν αἱ ἀναρίθμητοι χιλιάδες τῶν ἀγγέλων, αἱ μυριάδες τῶν ἀρχαγγέλων, τὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων! Ποία διαπόμπευσις τότε! Ποῖος θεατρισμός! Ἀλλ᾿ αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς κάμῃ νὰ τρέμωμεν τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ ὅταν ἔρχεται ὁ πειρασμός, ὅταν ἐγείρεται ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία, ὅταν τὸ πάθος ζητῇ νὰ μᾶς αἰχμαλωτίσῃ, ὅταν τὸν νοῦν μας ἀναστατώνουν ἄδικοι καὶ κακοὶ λογισμοί, ἂς συλλογισθῶμεν τὴν καταισχύνην καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἂς εἴπωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας· ὁ Θεὸς τὰ βλέπει. Ποῦ νὰ κρυβῶμεν; Ὁ Θεὸς θὰ τὰ φανερώσῃ. Τί θὰ γίνωμεν; Καὶ τότε ὁ φόβος θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ψυχήν μας. Ὁ πειρασμὸς θὰ φύγῃ. Τὸ πάθος θὰ ὑποχωρήσῃ. Ἡ ἐπιθυμία θὰ νεκρωθῇ. Καὶ θὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ θὰ σωθῶμεν ἀπὸ τὴν καταδίκην τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Ἀλλὰ καὶ ἂν κανεὶς νικηθῇ καὶ πέσῃ, πάλιν δὲν πρέπει ν᾿ ἀπελπισθῇ. Διατί; Διότι ὑπάρχει καταφύγιον σωτηρίας. Ἰδοὺ ὁ Κύριος τὸ ἀπέδειξεν.

2.—Πράγματι. Οἱ Γραμματεῖς διημφεσβήτησαν τὸ δικαίωμα ποὺ εἶχεν ὁ Κύριος νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Ἀλλ᾿ Ἐκεῖνος τὸ ἐβεβαίωσε μὲ τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ Παρα-

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ„

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἔκδοσις δευτέρα ἐπηυξημένη.

Ὑπὸ **Παν. Ν. Τρεμπέλα.**

Ἡ ἀπολογητικὴ αὐτὴ μελέτη, τὴν ὁποίαν ὁ συγγραφεὺς συνεπλήρωσε καὶ παρέδωκεν ἐπηυξημένην, ἐξετάζει τὴν ἱστορίαν τοῦ Πνευματισμοῦ, τὰ ποικίλα καὶ περίεργα αὐτοῦ φαινόμενα, τὰς θεωρίας πρὸς ἐξήγησιν αὐτῶν, τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πνευματισμοῦ, τὴν θέσιν του ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ κλπ., μὲ πᾶσαν σαφήνειαν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει θετικῶν δεδομένων. Τὸ ἔργον ἀξίζει νὰ μελετηθῇ ὑπὸ πάντων, διότι εἶνε ἀρκετὰ εὐρεῖα σήμερον ἡ διάδοσις τοῦ Πνευματισμοῦ καὶ πολλοὶ οἱ ἐξ ἀγνοίας παρασυρόμενοι εἰς αὐτόν.

Σελίδες 208. Τιμᾶται ἄδετος δρ. 25, πανόδετος δρ. 40. Προστίθενται ταχ)κὰ Ἐσωτερικοῦ δρ. 9 διὰ τὰ ἄδετα, δρ. 12 διὰ τὰ πανόδετα. Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν τὰ ταχ)κὰ εἶνε σχεδὸν τριπλάσια. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας στέλλονται πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

λυτικοῦ. Τί εἶπε πρὸς αὐτούς; «Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας—τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ». Τί ἀπεδείκνυε τὸ θαῦμα αὐτό; Τὴν θείαν καταγωγὴν τοῦ Ἰησοῦ. Ἐβεβαίωνε κατὰ τὸν πλέον ἐπίσημον τρόπον ὅτι ὄντως ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἔχει τὴν δύναμιν ὁ λόγος Του καὶ μόνος νὰ δημιουργῇ τοιαῦτα πρωτοφανῆ καὶ καταπληκτικὰ θαύματα. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἔχει τότε καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας καὶ νὰ σώζῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ ὀλέθρια σκότη τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου. Αὐτό, ἐπίσης, ἐμαρτύρει τὸ θαῦμα. Ποία παρηγορία! Ποία ἐλπίς! Ποία σωτηρία διὰ τοὺς ἁμαρτωλούς!

Ναί. Τὸ ἄριστον εἶνε νὰ μὴ ἁμαρτάνωμεν. Καὶ ἔχομεν πάντως καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν νὰ φυλάττωμεν ἀμόλυντον τὴν ψυχήν μας ἀπὸ τοὺς μολυσμοὺς τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ὀφείλομεν πάντοτε, ὡς ἄγρυπνοι φύλακες καὶ φρουροὶ τῶν ψυχῶν μας, νὰ ἀποκρούωμεν μὲ σθένος καὶ γενναιότητα ὅλας τοῦ κακοῦ τὰς ἐπιθέσεις. Ἀλλ' εἴμεθα συγχρόνως καὶ ἀδύνατοι. Ἔχομεν μέσα μας κληρονομικὴν τὴν ροπὴν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Ζῶμεν, ἀκόμη, εἰς ἕνα κόσμον ποὺ εἶνε γεμᾶτος ἀπὸ κινδύνους καὶ πειρασμούς. Εὔκολον εἶνε νὰ ἐξαπατηθῶμεν, νὰ παρασυρθῶμεν, νὰ νικηθῶμεν καὶ νὰ πέσωμεν. Καὶ τότε; Τί νὰ κάμωμεν τότε; Νὰ λυπηθῶμεν διὰ τὴν πτῶσίν μας, μάλιστα. Νὰ πενθήσωμεν διὰ τὸ κατάντημά μας. Νὰ κλαύσωμεν τὴν ἁμαρτίαν μας. Ὄχι ὅμως καὶ νὰ ἀπογοητευθῶμεν. Ἡ ἀπογοήτευσις καὶ ἀπελπισία εἶνε ἐκ τοῦ Σατανᾶ. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ σωτηρία τῶν ἁμαρτωλῶν. Αὐτὸς εἶνε ἡ πηγὴ τοῦ ἐλέους καὶ τῆς εὐσπλαγχνίας. Αὐτὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ χορηγεῖ εἰρήνην καὶ παρηγορίαν καὶ χαρὰν εἰς τὰς τεθλιμμένας ψυχάς. Θάρρος, λοιπόν, ἁμαρτωλοί. Ἡμάρτομεν; Ἠνομήσαμεν; Ἠδικήσαμεν; Αἰσθανόμεθα τὴν ψυχήν μας βεβαρυμένην καὶ τὴν συνείδησιν ἔνοχον; Ἐπικράναμεν τὸν Οὐράνιον Πατέρα μας; Ἂς σπεύσωμεν πρὸς τὸν Χριστόν, ὅπως ἔσπευσε καὶ ὁ παραλυτικός. Ἁμαρτωλὸς ἦτο καὶ ἐκεῖνος, ὅπως εἴμεθα καὶ ἡμεῖς. Θὰ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅ,τι ἔλαβεν ἐκεῖνος. Ὁ Χριστὸς δὲν ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς ἄλλο τι, παρὰ πίστιν εἰς τὸ ἔλεός Του, μετάνοιαν καὶ συντριβὴν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Αὐτὴν τὴν πίστιν παρουσίασεν ὁ παραλυτικὸς καὶ ἔλαβε τὴν συγχώρησιν, καθὼς καὶ τὴν ὑγείαν τοῦ σώματός του. Αὐτὴν τὴν πίστιν, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν, ἂς προσφέρωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τὸν Σωτῆρά μας. Καὶ ὁ Κύριος, ὅταν ἴδῃ τὴν πίστιν μας, θὰ χαρίσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ ὕψιστον τοῦτο ἀγαθόν, τὸ πλούσιον ἔλεός Του. Καὶ θὰ ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅπως ὁ σημερινὸς παραλυτικός, τὴν πλήρη χάριτος φωνήν Του: «Θάρσει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου».

Ὅλοι βεβαίως ἐξ ἐνστίκτου προσέχομεν εἰς ὅσα δύνανται νὰ βλάψουν τὰ μάτια μας, τὴν ὑγείαν μας, τὴν ζωήν μας. Ἀλλ' ὁ Θεός, ποὺ μᾶς ἔδωκε τὸ ἔνστικτον αὐτὸ τῆς προσοχῆς διὰ τὸ σῶμα, Αὐτὸς ἐκ παραλλήλου μᾶς παραγγέλλει: «Πρόσεχε σεαυτῷ καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα». Διατί λοιπὸν δὲν προσέχομεν καὶ διὰ τὴν ψυχήν; Εἶναι ἡ ψυχὴ ὀλιγωτέρας ἀξίας ἀπὸ τὸ σῶμα;

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΑ

Ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον μορφώσεως θεωροῦν πολλοὶ γονεῖς τὸ νὰ μάθουν τὰ παιδιά των χοροὺς εὐρωπαϊκούς, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ νὰ φοιτοῦν εἰς κινηματογράφους καὶ θέατρα. Προσάγουν δὲ καὶ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῶν χορῶν καὶ τῶν θεαμάτων, μὲ κατάληξιν ὅτι, τέλος πάντων, δὲν εἰμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ μορφωμένος καὶ ἄνθρωπος κοινωνικὸς ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔμαθε νὰ χορεύῃ καὶ δὲν ἀπεθαύμασεν ἐπὶ τῆς ὀθόνης τοὺς διαφόρους ἀστέρας τοῦ κινηματογράφου ἢ δὲν παρηκολούθησε τὴν παραγωγὴν τῶν θεατρικῶν ἔργων.

Μὲ κίνδυνον προφανῆ νὰ θεωρηθῶμεν ἀσυγχρόνιστοι καὶ θλιβερὰ καθυστερημένοι—μολονότι χοροὶ καὶ θεάματα δὲν εἶνε ἐφεύρεσις νέα, εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ οἱ ἄγριοι ἔχουν χορούς—θὰ διατυπώσωμεν ἀντιρρήσεις τινὰς χάριν τῶν γονέων ἐκείνων ποὺ θέλουν νὰ ἐξετάζουν τὰ πράγματα ὄχι κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ κόσμου, ἀλλὰ κατὰ τὴν πραγματικήν των ὄψιν, τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει τὸ φῶς τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τοὺς χορούς, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ψυχαγωγίας τινὸς ἀθῴας ἢ ἀσκήσεως σωματικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπεδίδοντο χωριστὰ νέοι καὶ νέαι, κανεὶς βεβαίως δὲν θὰ εἶχε λόγους νὰ ἀντιλέξῃ. Ἀλλ' εἶνέ γνωστὸν τὸ τί συμβαίνει μὲ τοὺς ποικιλωνύμους εὐρωπαϊκοὺς χορούς. Νέοι καὶ νέαι συναγελάζονται μὲ πολλὴν ἐλευθεριότητα καὶ συμπλέκονται χωρὶς ἐντροπὴν εἰς στάσεις τοιαύτας, τὰς ὁποίας εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν ἔξω τοῦ χοροῦ καταδικάζομεν ὡς ἀνηθίκους καὶ ἀθεμίτους. Ἀλλ' ἂν ἔξω τοῦ χοροῦ δὲν ἐπιτρέπωνται τοιαῦται κινήσεις καὶ στάσεις, διατί τάχα εἰς τὸν χορὸν πρέπει νὰ θεωροῦνται ἀθῷαι καὶ ν' ἀμνηστεύωνται; Ἢ θὰ ἔχῃ κανεὶς τὴν ἀφέλειαν νὰ μᾶς εἴπῃ ὅτι οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι εἶνε ἄγγελοι ἐξ οὐρανοῦ, ἐπομένως δὲ εἰμπορεῖ νὰ συγχορεύουν μὲ ἀθῳότητα, χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ ἡ ἠθική των εὐαισθησία; Ἢ δὲν εἶνε γεγονὸς ὅτι αἱ χορευτικαὶ γνωριμίαι δίδουν συχνὰ εὐκαιρίας καὶ ἀφορμὰς εἰς σύναψιν σχέσεων μὲ ἐπακόλουθα ἀξιοκατάκριτα καὶ δυσάρεστα;

Ἀλλὰ μαντεύομεν τὸ τί θὰ μᾶς εἴπουν πολλοὶ γονεῖς. «Ναί, καὶ ἡμεῖς δὲν ἐπιδοκιμάζομεν τοὺς χοροὺς αὐτούς. Ἐν τούτοις, αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ μόρφωσις ἡ κοινωνική. Εἰμποροῦν νὰ μὴ μάθουν χοροὺς ὁ υἱὸς καὶ ἡ κόρη μας; Καὶ δὲν θὰ γίνουν γελοῖοι εἰς μίαν κοσμικὴν συναναστροφήν, ὅταν θὰ ἐπιστῇ ἡ ὥρα τοῦ χοροῦ»; Ἀλλ' ἐὰν πρόκηται νὰ κανονίζωμεν τὴν συμπεριφοράν μας κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ κόσμου καὶ ν' ἀκολουθῶμεν τυφλῶς πᾶν ὅ,τι ἀπαιτοῦν αἱ συνήθειαι αἱ κοινωνικαί, καὶ ὅταν ἀκόμη ἀντίκεινται εἰς τὰς ἠθικὰς ἀρχάς, καὶ ἐὰν δὲν ἔχωμεν τὸ θάρρος ν' ἀποτινάξωμεν τὸν ζυγὸν τῆς ὑποταγῆς εἰς τὰς συνηθείας αὐτάς, τὰς ὁποίας ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἀναγνωρίζομεν ὡς ἐπικινδύνους καὶ βλαβεράς, αὐτὸ φανερώνει ἔλλειψιν πεποιθήσεων σταθερῶν, ἀλλὰ καὶ ἀδυναμίαν χαρακτῆρος ἀξιοθρήνητον. Γονεῖς δέ, ποὺ θέλουν νὰ συμμορφώνωνται πρὸς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου, ἑπόμενον εἶνε νὰ πληρώσουν ἀκριβὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτήν.

Παρόμοια εἰμπορεῖ νὰ λεχθοῦν διὰ πολλὰ ἐκ τῶν θεαμάτων. Εἶναι βέβαιον, ὅτι τὰ περισσότερα ἔργα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ παρελαύνουν ἐπὶ τῆς ὀθόνης τοῦ κινηματογράφου ἢ ἀ-

ναβιβάζονται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου, εἶνε ἀνήθικα καὶ ἐπιβλαβῆ. Ἐν τούτοις πολλοὶ γονεῖς δὲν διστάζουν νὰ σπεύδουν εἰς τὰ κέντρα αὐτά, νὰ παραλαμβάνουν δὲ μαζῆ των καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας των, διὰ νὰ παρακολουθήσουν πολλάκις παράστασιν ὀργίων καὶ ἐγκλημάτων καὶ πάσης φαυλότητος! Ἀλλ᾽ ἂν εὑρίσκετε ἀπαραίτητον τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ θεάτρου, τοὐλάχιστον κάμετε μίαν αὐστηρὰν ἐκλογήν. Ὁσάκις εὑρίσκετε ἔργα σοβαρά, ἱκανὰ νὰ διδάξουν καὶ ὄχι νὰ βλάψουν, ἀφήσατε τὸν υἱόν σας ἢ τὴν θυγατέρα σας νὰ τὰ παρακολουθήσῃ. Τὸ νὰ δίδετε ὅμως τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰ μέσα νὰ συχνάζουν ἀνεξετάστως εἰς θεάματα πάσης ποιότητος, αὐτὸ μαρτυρεῖ ὄχι μόνον κακὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐπιπολαιότητα ἀσυγχώρητον. Διότι εἶνε βεβαιωμένον ἀπὸ ἐπισήμους στατιστικάς, ὅτι πολλοὶ νέοι ἐδιδάχθησαν τὸ ἔγκλημα ἀπὸ τὸν ἄφωνον—ἢ καὶ ἠχητικὸν—διδάσκαλον τοῦ κινηματογράφου. Νέοι δὲ καὶ νέαι ἀπὸ τὸ αὐτὸ σχολεῖον τῶν θεαμάτων ἐπῆραν μοντέλα διὰ σχέσεις ἐνόχους καὶ πράξεις φαυλότητος.

Τέλος θὰ ἠθέλαμεν νὰ σημειώσετε ὅτι ἄνδρες σπουδαῖοι καὶ ὀνομαστοὶ οὔτε εἰς χορούς, οὔτε εἰς θέατρα ἐξώδευαν τὸν καιρόν των. Τοῦτο ὅμως δὲν τοὺς ἠμπόδισε νὰ εἶνε μεγάλοι καὶ μορφωμένοι καὶ νὰ θαυμάζωνται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Μὴ νομίζετε λοιπὸν ὅτι τὰ παιδιά σας θὰ χάσουν, ἐὰν δὲν μάθουν χοροὺς καὶ δὲν συχνάζουν εἰς θέατρα. Χοροὶ καὶ θεάματα εἶνε διὰ τὴν ἐποχήν μας ἡ Σκύλλα καὶ ἡ Χάρυβδις, ἐκ μέσου τῶν ὁποίων εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ ἐξέλθουν οἱ νέοι ἀτραυμάτιστοι καὶ ἄρτιοι ἠθικῶς.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

“ΟΙ ΑΠΟΝΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ„!

Ὁ γάλλος ποιητὴς Βίκτωρ Οὐγκώ, ὅταν ἐκάλει εἰς γεῦμα φίλους καὶ γνωστούς του, ἔθετε μεταξὺ τῶν καθισμάτων, τὰ ὁποῖα ἦσαν περὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἕνα ἰδιαίτερον κάθισμα, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐπετρέπετο νὰ καθίσῃ κανείς. Ἐνῷ λοιπὸν τὰ ἄλλα καθίσματα ἦσαν κατειλημμένα, εἰς τὸ κενὸν κάθισμα διεκρίνετο ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή: «Οἱ ἀπόντες εἶναι ἐδῶ».

Πολλάκις οἱ φίλοι συνδαιτυμόνες εἶχαν εἰρωνευθῆ τὸν ποιητὴν διὰ τὴν ἰδιορρυθμίαν του αὐτήν, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ ἐτέθη ἀπὸ κάποιαν δεισιδαιμονίαν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἀληθές, διότι ἡ ἐπιγραφὴ αὐτὴ εἶχε τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν, ὅτι δὲν εἶναι ἀπόντες ἐκεῖνοι, ποὺ πρόκειται νὰ γίνουν ἀντικείμενον συζητήσεως. Καὶ ἐὰν ἡ παρουσία ἀνθρώπων γνωστῶν μᾶς ἐμποδίζῃ νὰ τοὺς κατακρίνωμεν, ἡ ἀπουσία των δὲν μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἀφήσωμεν τὴν γλῶσσάν μας ἐλευθέραν. Τοσούτῳ μᾶλλον, καθ᾽ ὅσον πολλοὶ ἐκ τῶν παρόντων, καίτοι θὰ μετάσχουν εἰς τὴν κατὰ τῶν ἄλλων κακογλωσσίαν, δὲν θὰ δυσκολευθοῦν ἔπειτα νὰ μεταβιβάσουν εἰς τοὺς ἀπόντας ὅσα οἱ ἄλλοι εἶπαν ἐναντίον των, καὶ πολλάκις ἐπηυξημένα.

Ἐὰν λοιπὸν εἰς κάθε τράπεζαν καὶ εἰς κάθε συγκέντρωσιν ὑπῆρχε καὶ ἕνα κάθισμα μὲ τὴν ὑπόμνησιν, «Οἱ ἀπόντες εἶναι ἐδῶ», θὰ ἠκούοντο μεταξὺ τῶν συγκεντρωμένων πολὺ ὀλιγώτερα προϊόντα κακογλωσσιᾶς, κατακρίσεως, κακεντρεχείας, συκοφαντίας, ἐλλείψεως ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀπόντας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Ἔλα, Μᾶρκε, ἔλα, ἐξηκολούθησε μειδιῶσα ἡ Δακία, μερικαὶ εὐγενεῖς κυρίαι κρατοῦν τοὺς συζύγους των.

—Ναί· αἱ περισσότεραι ἐξ αὐτῶν, ἐψιθύρισεν ὁ Μᾶρκος.

—Διαδίδεται, ἤρχισεν ἡ Δακία μὲ διάθεσιν, ἀλλ᾽ ὁ Μᾶρκος εἶχε κουρασθῆ ἀπὸ τὴν συζήτησιν καὶ τὴν διέκοψε μὲ τὰς λέξεις:

—Αἱ διαδόσεις ἔχουν πολλαῖς γλώσσαις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ περισσότεραις ψεύδονται. Ὄχι, κυρία, ὄχι· θὰ κάμω ἴσως πολλαῖς τρέλλαις στὴ ζωή μου, ἀλλ᾽ ὁ γάμος δὲν θὰ εἶνε μία ἀπ᾽ αὐταῖς.

—Ἡ Βερενίκη θὰ σὲ κάμῃ ν᾽ ἀλλάξῃς γνώμη καὶ νὰ ἀθετήσῃς τὴν ἀπόφασίν σου αὐτήν, ἐπέμεινεν ἡ Δακία. Στραφεῖσα δὲ διὰ νὰ φύγῃ ἔνευσεν εἰς τοὺς φίλους της, «Χαῖρε, Μᾶρκε»!

—Χαῖρε, Δακία! ἀπήντησεν ὁ Μᾶρκος ὑποκλινόμενος. Μὴ λησμονῆτε, Φιλόδημε καὶ Γλαβρίων, ὅτι αὔριον θὰ δειπνήσωμεν μαζί.

—Δὲν θὰ λείψω, Μᾶρκε, εἶπε μειδιῶν ἠλιθίως ὁ ἐκτεθηλυμένος νεανίας, καθ᾽ ὃν χρόνον συνώδευε τὴν Δακίαν μέσα στὸ σπίτι.

—Οὔτε ἐγώ, εἶπεν ὁ Γλαβρίων· ἀλλ᾽ ἐκλονίσθη καθὼς ἐδοκίμασε νὰ περιπατήσῃ καὶ προσέθεσε γελῶν, δηλαδὴ ἐὰν τὰ πόδια μου δὲν μὲ ἐγκαταλείψουν.

—Νὰ ὑπανδρευθῶ! ποτέ, μὰ τοὺς θεούς! ἔλεγε καθ᾽ ἑαυτὸν ὀνειροπολῶν ὁ Μᾶρκος. Ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ κορίτσι! πῶς μὲ παρακολουθεῖ ἡ φυσιογνωμία του! Τί ἁθωότης, τί χάρις! Εἶνε δυνατὸν τοιαύτη ἁγνότης νὰ κατοικῇ εἰς τὴν καρδιὰ μιᾶς γυναίκας, ποὺ ἀνήκει εἰς τὴν κατηραμένην αὐτὴν αἵρεσιν τῶν Χριστιανῶν;

Ὁ Βιτούριος διέσχισε βιαστικὰ τὸν δρόμον καὶ ἐχαιρέτησε τὸν Μᾶρκον.

—Αἵ, Βιτούριε, ποῦ ἄφησες τὴν κόρην; ἠρώτησεν ὁ ἔπαρχος.

—Εἰς ἕνα μικρὸ σπίτι, τὸ τέταρτον ἀπὸ τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἡρακλέους, ἐξοχώτατε, ἀπήντησε γρήγορα ὁ ἀξιωματικός.

—Γνωρίζεις τίποτε γιὰ ᾽κείνους ποὺ κατοικοῦν σ᾽ αὐτὸ τὸ σπίτι; ἠρώτησε μὲ ἀγωνίαν ὁ Μᾶρκος.

—Τὸ σπίτι εἶνε ἀντικείμενον ὑποψιῶν, ἐξοχώτατε.

—Τί ὑποψιῶν;

—Λέγουν ὅτι εἶνε τόπος συναντήσεως αὐτῶν τῶν χριστιανῶν.

Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ ἔκαμε τὸν Μᾶρκον ν᾽ ἀνατριχιάσῃ ἀπὸ φόβον ἀόριστον καὶ μὲ περισσοτέραν ἀνησυχίαν ἠρώτησε καὶ πάλιν:

—Μήπως εἶνε ἁπλῆ φήμη τοῦτο;

—Ὄχι, ἐξοχώτατε. Ξεύρω ὅτι ὁ ἐπόπτης τῆς περιφερείας ἔχει θέσει μυστικὴν φρουρὰν εἰς τὸ σπίτι.

—Μυστικὴν φρουράν;

—Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

—Ποῖος εἶνε ἐπόπτης τῆς περιφερείας;

—Ὁ Λουκίνιος.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ «δραματική».

Οὕτως ἐχαρακτηρίσθη ἡ κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα συγκροτηθεῖσα Γενικὴ συνέλευσις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Διότι ἡ συνέλευσις αὐτὴ κύριον σκοπὸν εἶχε νά.... κηδεύσῃ τὸν ἰσχύοντα θεσμὸν καὶ ὀργανισμὸν τῆς Κ. τ. Ἐ. Ὅ,τι ἀπέμεινε μετὰ τὰ γεγονότα τῶν τελευταίων ἐτῶν, εἶναι ἁπλῶς τὸ πτῶμα τοῦ ὀργανισμοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον οἱ δημιουργοί του πρὸ 17 ἐτῶν παρουσίασαν ὡς θαῦμα τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος.

Εἶναι ὁμολογουμένως θλιβερὸν τὸ γεγονὸς τοῦτο δι' ἕνα κόσμον, ὁ ὁποῖος μένει πλέον μετέωρος, καχύποπτος, ἀγωνιῶν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως. Διότι ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἦτο κατασκεύασμα ἀνθρώπων, ποὺ ἐπεδίωξαν τὴν κατόρθωσιν ἔργου θείου, τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου. Κατασκεύασμα Κρατῶν, ποὺ δὲν εἰρήνευσαν μὲν αὐτὰ μὲ τὸν Θεόν, ἐνόμισαν ὅμως ἑαυτὰ ἱκανὰ νὰ χαρίσουν εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον. Εἰρήνην ἄνευ τοῦ Θεοῦ τῆς εἰρήνης, ἄνευ Χριστοῦ εἰρηνοποιοῦ. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐγχειρήματος αὐτοῦ πρόκειται σήμερον ἐνώπιον τῶν λαῶν.

Ἐν τούτοις προέκυψε κάποιο κέρδος. Δὲν ἐννοοῦμεν μόνον τὸ μερικώτερον ἐκεῖνο κέρδος, τὸ ὁποῖον ὁ θεσμὸς προσέφερε διὰ τῆς φιλανθρωπικῆς, δημοσιονομικῆς, ὑγιεινῆς συμβολῆς του, ἀλλὰ κυρίως τὸ ἐκ τοῦ μαθήματος τῆς ἀποτυχίας. Τὰ μαθήματα δηλαδή, τὰ ὁποῖα ἔπειτα ἀπὸ σειράν—Κύριος οἶδε πόσον μακρὰν σειράν—τοιούτων παθημάτων θ' ἀποκομίσῃ ἡ ἀνθρωπότης, αὐτὰ θὰ τὴν ἀναγκάσουν νὰ στραφῇ πρὸς τὸν Εἰρηνοποιόν. Καὶ τότε ἀσφαλῶς θὰ ἐγκαθιδρυθῇ «ἐπὶ γῆς εἰρήνη».

Μερικαὶ ἑκατοντάδες ...... δισεκατομμυρίων.

Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὴν κηδείαν ἐπισήμων πρέπει νὰ ὑπάρχουν πυροβόλα διὰ νὰ ρίπτωνται ἀνάλογοι βολαί, διὰ τὴν κηδείαν ἑνὸς τόσον ἐπισήμου καὶ διεθνοῦς σώματος ἐχρειάζοντο πλεῖστα τοιαῦτα. Καὶ δι' αὐτὸ ἐφέτος ἡ μὲν Ἀγγλία—ἡ ὁποία ἐλέγετο ὅτι ἐκηδεμόνευε τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν—δαπανᾷ 300 ἑκατομμύρια λιρῶν (δηλαδὴ 160 δισεκατομμύρια δραχμῶν) δι' ἐξοπλισμούς. Ἡ δὲ Γερμανία ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους 900 ἑκατομμ. λιρῶν (ἤτοι 480 δισεκατομμύρια δραχμῶν). Ἀνάλογοι δὲ εἶναι καὶ αἱ δαπάναι τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Ἀλλ' οἱ τρομακτικοὶ αὐτοὶ ἀριθμοὶ ὁμιλοῦν θλιβερὰς ἀληθείας. Λέγουν ὅτι οἱ λαοὶ δὲν δυστυχοῦν δι' ἔλλειψιν ὑλικῶν μέσων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς εὐλογίας τῆς εἰρήνης. Διότι ἂν ὑπῆρχεν αὐτὴ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ, τὰ ποσὰ αὐτὰ θὰ ἠδύναντο νὰ διατίθενται διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἑκατομμυρίων ἀνέργων, πτωχῶν, βιοπαλαιόντων, ἀσθενῶν, ἀναπήρων. Λέγουν ἀκόμη ὅτι τὰ ποσὰ αὐτὰ δὲν ἀφαιροῦνται ἁπλῶς ἀπὸ τὸν σημειωθέντα φιλανθρωπικὸν σκοπόν, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦνται διὰ νὰ ἑτοιμάσουν τὰ φρικτότερα μέσα τοῦ φόνου, τοῦ βασανιστηρίου, τῆς καταστροφῆς τῶν λαῶν!

Αὐτὸ σημαίνει τὸ θεῖον λόγιον: «Τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος».

Μία ἐπίκαιρος ὑπόμνησις.

Ἡ εἰς τὴν σημερινὴν κυβέρνησιν τῆς Γαλλίας ἄνοδος ἀριστερῶν πολιτικῶν, διακρινομένων διὰ τὴν πρὸς τὴν θρησκείαν ἀντιπάθειάν των, ὑπενθυμίζει τὸν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀποθανόντα, παγκοσμίως δὲ γνωστόν, Γάλλον πρωθυπουργὸν Κλεμανσώ.

Ὁ πολιτικὸς αὐτός, ὁ γνωστὸς μὲ τὸ παρωνύμιον «τίγρις», οὐχὶ ἅπαξ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολιτικοῦ του σταδίου ἐξεδήλωσε τὴν κατὰ τῆς Θρησκείας ἔχθραν του. Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς τῶν λογαριασμῶν καὶ ἐσκέφθη λογικῶς καὶ εἶδεν ὅτι «πρὸς κέντρα ἐλάκτιζεν», ἔγραφε περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του πρὸς τὸν φίλον του Ἑρβέ: «Ἀγαπητέ μου φίλε, ἀκόμη ὀλίγον ἴσως καὶ θὰ ἐγκαταλείψω διὰ παντὸς τὸν κόσμον τοῦτον. Γνωρίζεις ὅτι κατὰ τὴν μακρὰν ζωήν μου ὑπῆρξα πάντοτε χλευαστὴς τῆς Θρησκείας. Καὶ ὅμως τώρα βλέπω μετὰ βεβαιότητος, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ οἰκοδομήσῃ κανεὶς ἐπὶ τῆς ἀπιστίας. Ἐὰν ἡ πεποίθησις αὐτὴ εἶχεν εἰσδύσει εἰς τὸ πνεῦμά μου πολὺ προτήτερα, νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἐδίσταζα νὰ τὴν ὁμολογήσω δημοσίᾳ ἄνευ φόβου, ὅπως τὸ κάμνεις καὶ σύ. Σὲ ἐξουσιοδοτῶ νὰ δημοσιεύσῃς τὰ λόγια μου αὐτά».

Αὐτὴ εἶναι ἡ τελικὴ ὁμολογία ὅλων τῶν πολεμίων ἐκείνων τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπωρώθησαν τελείως.

Ἡ αὐτοκτονία τῆς φυλῆς.

*Εἰς προηγούμενον φύλλον ἐξ εἰδικοῦ ἄρθρου τῶν «Ἐκκλ. Καιρῶν» (*Church Times*) τοῦ Λονδίνου ἐσημειώναμεν τὴν ἀπειλητικὴν διὰ τὴν Ἀγγλίαν διαπίστωσιν, ὅτι ἡ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας, ἡ προμελετημένη ἄρνησις τῆς πατρότητος καὶ μητρότητος ὑπὸ τῶν συζύγων, θὰ ἐλαττώσῃ μετά τινα ἔτη τὸν πληθυσμὸν τῆς Μεγάλης Βρετανίας κατὰ 25 ἑκατομμύρια καὶ θὰ αὐξήσῃ μὲν τὴν ἀναλογίαν τῶν μεσηλίκων καὶ γερόντων, θὰ ἐλαττώσῃ δὲ τὴν τῶν νέων.*

Τὴν αὐτὴν θλιβερὰν διαπίστωσιν τῆς προϊούσης ἐθνικῆς καταπτώσεως τῆς Γαλλίας κάμνει δι' ἐπιστολῆς της πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ γαλλικὴ ἐθνικὴ ἕνωσις. Παραθέτει στατιστικήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποδεικνύεται ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1935 αἱ γεννήσεις παιδιῶν ἦσαν 38.000 ὀλιγώτεραι τῶν τοῦ 1934 καὶ 83.000 ὀλιγώτεραι τῶν τοῦ 1932. Τὸ δὲ ἀκόμη ἐκπληκτικώτερον 396.000 ὀλιγώτεραι τῶν γεννήσεων τοῦ ἔτους 1868. Δηλαδὴ ἐντὸς 68 ἐτῶν αἱ γεννήσεις εἰς τὴν Γαλλίαν ἠλαττώθησαν ἐτησίως σχεδὸν εἰς τὸ ἥμισυ!

Ἡ αὐτὴ στατιστικὴ σημειώνει ὅτι κατὰ τὸ 1935 οἱ θάνατοι ὑπερέβησαν κατὰ 20.000 τὰς γεννήσεις· ὅτι μὲ τὴν συνεχῆ ἐλάττωσιν τῶν γεννήσεων ἡ Γαλλία ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπειλεῖται νὰ χάνῃ 100.000 κατοίκων κατ' ἔτος καὶ ἐντὸς μιᾶς δωδεκαετίας 250 ἕως 300.000 ἐτησίως, καθ' ὃν χρόνον ὁ πληθυσμὸς τῆς Γερμανίας αὐξάνει κατ' ἔτος κατὰ ἥμισυ περίπου ἑκατομμύριον. Ἡ ἐθνικὴ ἕνωσις καταλήγει μὲ ἔκκλησιν πρὸς τὸν Πρόεδρον πρὸς λῆψιν μέτρων κατὰ τοῦ κακοῦ, τὸ ὁποῖον «θέτει εἰς κίνδυνον αὐτὴν ταύτην τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἔθνους»!

Ὁσάκις ἠθικολόγοι ὑπενθυμίζουν εἰς τοὺς σημερινοὺς Χριστιανοὺς τὸ μέγεθος τῆς ἁμαρτίας, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἡ ἀνταρσία αὐτὴ κατὰ τῆς βουλῆς τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον γίνεται διὰ τῆς ἐσκεμμένης ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας, οἱ πολλοὶ ὑψώνουν τοὺς ὤμους μὲ ἀδιαφορίαν. Τόσον ὀλίγον θίγεται τὸ ἠθικόν των αἰσθητήριον ἀπὸ τὴν συνείδησιν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐνοχῆς. Ἀλλ' ἔρχονται αἱ τρομεραὶ συνέπειαι, ποὺ βαρύνουν οἰκογενείας καὶ ἔθνη, διὰ νὰ δείξουν τὸ μέγεθος τῆς ἁμαρτίας. Ἡ διὰ τεχνητῶν μέσων ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας ἐχαρακτηρίσθη ὡς «αὐτοκτονία τῆς φυλῆς». Καὶ οἱ ἀψευδεῖς ἀριθμοὶ ἐπικυρώνουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ χαρακτηρισμοῦ. Καὶ ἀκόμη περισσότερον τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοπνεύστου ψαλμικοῦ λογίου: «Δικαιοσύνη (δηλαδὴ ἀρετὴ) ὑψοῖ ἔθνη, ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι».

Ἡ ἀνάγκη νέας.... ἐπαναστάσεως!

Ἡ γλῶσσα τῆς ὠμῆς εἰλικρινείας, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ ἐπὶ τῆς Ἀγορανομίας ὑφυπουργὸς ὡμίλησε περὶ τῆς παρασκευῆς τοῦ ἄρτου ὑπὸ τῶν ἀρτοποιείων, ἐξέπληξε τὸν ἐκ τοῦ ἄρτου τρεφόμενον λαόν: «Ἂν ὁ λαὸς ἐγνώριζεν—εἶπεν ὁ κ. ὑφυπουργός—ὁποίας βρωμερότητας τρώγει μαζῇ μὲ τὸν κατὰ τὴν νύκτα παρασκευαζόμενον ἄρτον, ἢ θὰ ἔπαυεν ἀπὸ ἀηδίαν νὰ τὸν τρώγῃ, ἢ δι' ἐπαναστάσεως θὰ εἶχε καταργήσει τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν τῶν ἀρτεργατῶν».

Ἀλλ' ὁ λαός, κατόπιν τῶν ἀποκαλύψεων τούτων τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ἐρωτᾷ διαπορῶν: Ἂν παύσωμεν νὰ τρώγωμεν ἄρτον, μὲ τί θὰ τὸν ἀντικαταστήσωμεν; Δεκάδες ἐπαναστάσεων ἔγιναν εἰς τὸν τόπον μας κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν· εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἐπανάστασις καὶ διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἄρτου; Δὲν ἔχομεν ἀρχάς, διὰ νὰ λύσουν τὸ ζήτημα αὐτό; Δὲν ἔχομεν κυβερνήσεις, ποὺ ἐκδίδουν νομοθετικὰ διατάγματα καὶ συντακτικὰς πράξεις διὰ κάθε ἀσήμαντον—διὰ τὸν λαὸν ἀσήμαντον, σημαντικὸν ὅμως διὰ τὰ συμφέροντα ὀλίγων—ζήτημα; Δὲν ἔχομεν Βουλάς, ποὺ ψηφίζουν ἀρεστὰ εἰς τοὺς φίλους—ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς κομμουνιστάς—ψηφίσματα; Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀρχαί, διὰ τὰς ὁποίας πληρώνομεν τόσους φόρους, ὥστε νὰ μὴ μᾶς μένουν χρήματα διὰ ψωμί, δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ λύσουν τὸ ζήτημα;

Εἶναι ζήτημα ὅμως, ἂν θ' ἀπαντήσῃ κανεὶς εἰς τὰς ἀπορίας αὐτὰς τοῦ λαοῦ.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα οἱ θεολόγοι κ.κ. Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Πάτραις· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Κωνστ. Χρόνης ἐν Καστορίᾳ· Προ. Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ καὶ Δ. Παπαδημητρίου ἐν Ἡρακλείῳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι